

Raadsvoorstel

Onderwerp **voorgenomen sluiting OBS De Expeditie**

Registratienr. 5433130 Steller/telnr. Rick.Pos/ 63 92 Bijlagen 1

Classificatie

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

T. Schroor

Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

geen gebruik te maken van de gelegenheid de instandhouding van de openbare basisschool 'De Expeditie' over te nemen van O2G2.

Samenvatting

Het schoolbestuur O2G2 heeft de gemeente op 22 december 2015 formeel per brief op de hoogte gesteld van hun voorgenomen besluit om de openbare basisschool 'De Expeditie' te sluiten per 1 augustus 2016. Daarin vraagt het schoolbestuur de gemeenteraad zo spoedig mogelijk aan te geven of de gemeente de school wil overnemen.

Onder de huidige wetgeving mag een openbaar schoolbestuur besluiten een school te sluiten, maar moet zij de gemeente de gelegenheid bieden om, indien gewenst, de instandhouding van de school over te nemen. De gemeente zou dan weer zelf gaan optreden als schoolbestuur. Omdat in de nabije omgeving nog openbaar onderwijs is en een voldoende gevarieerd onderwijsaanbod in de omgeving blijft stellen we voor het bestuur van de school niet over te nemen.

B&W-besluit d.d.: 05-01-2016

Afgehandeld en naar archief

Paraaf

Datum

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Het openbaar schoolbestuur O2G2 heeft kenbaar gemaakt de openbare basisschool De Expeditie (brinnr. 16NF) te willen sluiten per 1 augustus 2016. Zij heeft inmiddels de ouders en het personeel op de hoogte gesteld van dit voornemen, en de gemeente op de hoogte gesteld via bijgaande brief.

De aanleiding voor het voorgenomen besluit van O2G2 om de school te sluiten wordt toegelicht in bijgevoegde brief van het schoolbestuur. In de brief geeft het schoolbestuur aan de school te willen sluiten vanwege het ontbreken van een reëel toekomstperspectief.

Kader

In het verleden was het de bevoegdheid van de gemeenteraad om te besluiten over de opheffing van een openbare school. Dit is recent gewijzigd door een wetswijziging die in 2014 in werking is getreden. Die wetswijziging legt de bevoegdheid tot sluiten bij het schoolbestuur, waarbij het schoolbestuur de gemeente de kans moet geven om de school over te nemen indien de gemeente de school alsnog in stand wenst te houden.

Het huidige kader wordt met name gevormd door art 159 WPO (Wet primair onderwijs). In dat artikel wordt bepaald dat:

De stichting voor openbaar onderwijs kan besluiten tot opheffing van een door die stichting in stand gehouden openbare school of nevenvestiging. Een besluit tot opheffing wordt uiterlijk op 1 augustus van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde datum van opheffing medegedeeld aan de gemeenteraad. Indien de gemeenteraad voor 1 februari daaropvolgend besluit dat hij de school in stand wenst te houden, wordt deze niet opgeheven, maar wordt de instandhouding daarvan overgedragen aan de gemeente.

Een school voor openbaar onderwijs mag niet op grond van dit artikel worden opgeheven indien binnen 10 km geen andere school voor openbaar onderwijs aanwezig is en aan openbaar onderwijs wel behoefte bestaat.

Uit dit kader blijkt dat het schoolbestuur formeel de gemeenteraad had moeten informeren vóór 1 augustus 2015, zodat de gemeenteraad voor 1 februari 2016 een besluit kan nemen over het overnemen van de instandhouding. Deze data zijn met name van belang voor het geval de gemeente besluit tot overnemen van het bestuur, zodat er voldoende tijd is om de overname daadwerkelijk voor te bereiden.

De opheffing van de school is gemeld aan de gemeente na de in de wet bepaalde termijn, waardoor we als gemeente formeel niet gehouden zijn om al een besluit te nemen over het overnemen van de school voor 1 februari. Formeel kan O2G2 de school pas opheffen per 1 augustus 2017.

Ondanks dat willen we op korte termijn duidelijkheid geven over de keuze om de school niet over te nemen, om voor alle partijen helderheid te scheppen. Onduidelijkheid voor de leerlingen en ouders over al dan niet sluiting van de school achten we niet in het belang van de leerlingen.

Voor een afweging of de gemeente de school wil overnemen zijn de volgende juridische kaders van belang:

1. De gemeentelijke zorgplicht voor openbaar onderwijs.

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor voldoende openbaar onderwijs op een genoegzaam aantal scholen. In de wijk Beijum staan nog verschillende andere basisscholen, waaronder een openbare school. Instandhouding van de school is dus niet essentieel voor de gemeente om te voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor openbaar onderwijs.

2. De instandhoudingsnorm. Voor de gemeente Groningen ligt die norm op dit moment op 164.

Het aantal leerlingen op De Expeditie ligt onder die norm. Het perspectief is dat het aantal leerlingen de komende jaren verder daalt; de instroom van nieuwe leerlingen is zeer gering. De kans dat binnen enkele jaren de school binnen een paar jaar weer boven de 164 leerlingen uitkomt is dus zeer klein.

Argumenten en afwegingen

De mogelijkheid die in de wet geschapen is om als gemeente het bestuur van de openbare school over te nemen is vooral geënt op de situatie bij krimp, en sluiting van de laatste openbare school in de omgeving. De gemeente krijgt van via overname van de school de mogelijkheid om voldoende openbaar onderwijs te kunnen blijven realiseren ondanks het besluit tot sluiting door het schoolbestuur.

In het geval van De Expeditie is de situatie anders:

In de nabije omgeving zijn nog verschillende basisscholen, waaronder een andere openbare school. Vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid om te zorgen voor voldoende openbaar onderwijs is er geen reden om de instandhouding van de school over te nemen.

Het aantal leerlingen bevindt zich met 121 op dit moment onder de instandhoudingsnorm en de prognose is dat het aantal leerlingen de komende jaren sterk verder daalt vanwege gebrek aan instroom van nieuwe leerlingen. Zoals O2G2 in haar brief aangeeft is het gebrek aan nieuwe instroom een belangrijke reden om te komen tot de conclusie dat de school geen reëel toekomstperspectief heeft.

Indien de gemeente de school wel zou overnemen zou er, om de school op langere termijn perspectief te kunnen bieden bovendien een ongewenste concurrentiesituatie ontstaan tussen de gemeente en O2G2 (en andere schoolbesturen). Immers om de school op termijn in stand te kunnen houden is voldoende nieuwe instroom nodig. Die instroom is er nu niet, en zou bij andere scholen vandaan moeten komen.

Tenslotte is het zeer de vraag of we als gemeente als bestuur van één kleine school in staat zouden zijn om structureel kwalitatief goed onderwijs te bieden op de school. Daarvoor ontberen we op dit moment de infrastructuur.

Proces

We beseffen ons dat volgens de huidige wetgeving O2G2 het voorgenomen besluit de school te willen sluiten te laat heeft gemeld bij de gemeenteraad. De termijn heeft echter geen invloed op de inhoudelijke afweging; ook als de voorgenomen sluiting eerder zou zijn gemeld zou ons advies zijn de school niet over te nemen.

In haar brief geeft O2G2 aan dat het formeel nog gaat om een voorgenomen besluit. De MR heeft formeel nog geen advies uitgebracht over de voorgenomen sluiting. Wel heeft de Raad van Toezicht van O2G2 inmiddels haar goedkeuring verleend aan het voorgenomen besluit. Alle betrokken partijen anticiperen ondertussen op het formele besluit. De gesprekken met ouders over waar leerlingen naar toe kunnen zijn inmiddels gestart, veel ouders oriënteren zich inmiddels op een nieuwe school en verschillende scholen in de omgeving organiseren inmiddels voorlichtingsbijeenkomsten.

In dit licht zou uitstel van het gemeentelijk besluit om de school al dan niet over te nemen niet leiden tot een andere situatie, namelijk dat de school vanaf komende zomer leeg staat.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De sluiting van de school is ingrijpend en zeer vervelend voor alle betrokkenen. Het is aan het schoolbestuur om de opheffing zorgvuldig vorm te geven, en de huidige leerlingen goed onder te brengen bij andere scholen. In de brief aan de raad geeft O2G2 aan zijn uiterste best te doen dit proces zo zorgvuldig mogelijk te begeleiden. Hierop hebben we in gesprekken met het schoolbestuur ook aangedrongen, en O2G2 heeft ons verzekerd zich optimaal in te zetten voor een, voor zover mogelijk, bevredigende oplossing voor de ouders en leerlingen. Dit bevestigt het schoolbestuur ook in bijgevoegde brief.

O2G2 garandeert een plek voor alle leerlingen op één van hun scholen. Ook de scholen die niet onder het bestuur van O2G2 vallen bereiden zich voor op de mogelijke komst van extra leerlingen als gevolg van deze sluiting. De scholen De Heerdestee en De Dom Helder Camara organiseren daarvoor in januari 2016 voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders.

Financiële consequenties

Het gebouw aan de Wibenaheerd 24 komt per augustus leeg te staan. Dit is onafhankelijk van de vraag of de school formeel per 1 augustus 2016 of 1 augustus 2017 wordt opgeheven.

De formele sluitingsdatum van de school kan nog wel invloed hebben op het moment van overdracht van de school aan de gemeente. Dit wordt ook onderwerp van overleg tussen het schoolbestuur en de gemeente. In het gebouw van De Expeditie zit op dit moment naast de school ook nog kinderopvanglokatie Pinokkio gevestigd. We gaan in overleg met O2G2 en de kinderopvanginstelling over de ontstane situatie en eventuele consequenties voor de huisvesting van deze kinderopvanglokatie.

Als O2G2 het gebouw overdraagt aan de gemeente zal het in goede staat moeten zijn. Op het moment dat dat is gerealiseerd en beide partijen voor de overdracht hebben getekend zijn de kosten voor het leegstaande gebouw voor rekening van de gemeente. Op dat moment gaat de gemeente op zoek naar herbestemming van het gebouw. In eerste instantie als onderwijsvoorziening, in tweede instantie zal breder worden gekeken. In de tussentijd gaan we in gesprek over leegstandsbeheer. Omdat het beheer van het gebouw op dit moment in handen ligt van O2G2, en we nog geen afspraken hebben over leegstandsbeheer weten we niet precies wat de kosten zijn voor de leegstand. Wel schatten we in dat die kosten voor de korte termijn relatief laag zullen liggen.

Overige consequenties

Om een nieuwe invulling te vinden voor het gebouw gaan we de mogelijkheden onderzoeken. Hiervoor is het zogenaamde Makelpunt dat we hebben ingericht de aangewezen plek. Op dit moment is het nog te vroeg om daarover meer helderheid te kunnen geven.

De mogelijke huisvesting van het Wij team in dit schoolgebouw is op dit moment niet aan de orde omdat uw raad op 30-9-2015 (regnr. 5117420) heeft besloten dat het Wij team tijdelijk in de Doefmat gehuisvest wordt. De aanpassing van dit pand is in volle gang; volgens planning is de oplevering eind februari zodat het Wij team er per 1-3-2016 in kan.

Voor de lange termijn is de inzet dat het Wij-team wordt gehuisvest in het zogenaamde derdegebouw aan plein Oost dat op dit moment wordt ontwikkeld door Patrimonium. De besprekingen hierover zijn vergevorderd. Uw raad heeft de opdracht gegeven om hiervoor een samenwerkingsovereenkomst op te stellen met Patrimonium. Volgens planning wordt die overeenkomst begin 2016 wordt ondertekend.

Vervolg

Na besluit door uw raad zullen we het schoolbestuur op de hoogte stellen van het besluit.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

openbaar onderwijs groep groningen

Afz. Postbus 744, 9700 AS Groningen
Gemeente Groningen College van Burgemeester en
Wethouders
Postbus 20001
9700 PG GRONINGEN
Tevens per e-mail: college.digitaal@groningen.nl

Datum
22 december 2015

Uw kenmerk

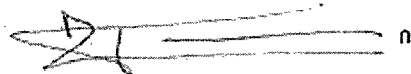
Ons kenmerk
A-15066135

Behandeld door
F.J. Bosma

Onderwerp
Expeditie

Geachte leden van het college van burgemeester en wethouders,

Bijgaand treft u aan een kopie van de brief zoals wij deze zonden aan de gemeenteraad. In deze brief berichten wij de raad over het voorgenomen besluit van het College van Bestuur van O2G2 om per augustus 2016 de Expeditie aan de Wibenaheerd te beeindigen en wordt het verzoek gedaan zo spoedig mogelijk aan te geven of de raad de Expeditie in stand wil houden zodat de school aan de gemeente wordt overgedragen. Ik verwijs u graag naar de inhoud van bijgesloten brief

De heer drs. T.M. Douma
Voorzitter College van Bestuur

Bijlagen
Kopie brief Gemeenteraad d.d.
22 december 2015
Pagina
1/1

Bezoekadres
Leonard Springerlaan 39
9727 KB Groningen

Postadres
Postbus 744
9700 AS Groningen
050 368 8800
info@o2g2.nl
www.openbaaronderwijs
groepgroningen.nl
K.v.K. 0116.6995

openbaar onderwijs groep groningen

Afz. Postbus 744, 9700 AS Groningen
Gemeente Groningen
t.a.v. de leden van de Gemeenteraad
Postbus 30026
9700 RM Groningen
Tevens per e-mail: raad@groningen.nl

Datum
22 december 2015

Uw kenmerk

Ons kenmerk
A-15066102

Behandeld door
F.J. Bosma

Onderwerp
Expeditie

Geachte leden van de Raad ,

Eén van de basisscholen van O2G2 is de Expeditie aan de Wibenaheerd. Deze school is in augustus 2013 gestart als nieuwe school en is ontstaan uit de fusie tussen de basisscholen de Dijk en de Doefmat. Helaas zijn de verwachtingen van de fusie en de prognoses voor de nieuwe school niet uitgekomen. Met name de leerlingontwikkeling is een ernstig probleem.

Waar ten tijde van de fusie de prognose 270 leerlingen bedroeg, bleken dat er op het moment zelf 242 te zijn. Daarbij is de aanwas van leerlingen problematisch. Ondanks alle inzet van het team, directie en ondersteuning zijn in het schooljaar 2014 - 2015 zes nieuwe leerlingen ingeschreven. In het huidige schooljaar zijn slechts vier leerlingen gestart. Als deze (afnemende) trend zich doorzet, betekent dit dat de Expeditie op 1 oktober 2016 op 107 leerlingen uitkomt (16 leerlingen groep 8 stromen uit na schooljaar 2015-2016) en op 1 oktober 2017 op 86 leerlingen (26 leerlingen groep 8 stromen einde schooljaar 2016-2017).

De leerling-ontwikkeling vanaf de start van de Expeditie (*inclusief prognoses*) laat zich als volgt schetsen:

1 oktober 2013	242 leerlingen
1 oktober 2014	149 leerlingen
1 oktober 2015	118 leerlingen
1 oktober 2016	107 leerlingen
1 oktober 2017	86 leerlingen
1 oktober 2018	79 leerlingen

Bijlagen

Pagina
1/3

Bezoekadres
Leonard Springerlaan 39
9727 KB Groningen

Postadres
Postbus 744
9700 AS Groningen
050 368 8800
info@o2g2.nl
www.openbaaronderwijs
groepgroningen.nl
K.v.K. 0116.6995

openbaar onderwijs groep groningen

De daling van het aantal leerlingen tussen 1 oktober 2013 en 1 oktober 2014 is veroorzaakt door uitstroom van een grote groep 8 maar ook door tussentijdse uitstroom gedurende het schooljaar.

Zoals bekend ligt de opheffingsnorm in Groningen op 164 leerlingen.

Alle scholen van O2G2 hebben de opdracht te werken met een sluitende begroting. Dit geldt ook voor de Expeditie. Als gevolg van de zeer onevenwichtige opbouw van de leerlingenaantallen per klas, te weten veel bovenbouw en weinig onderbouw, ontstaat er daardoor een ongunstige situatie. In de praktijk betekent dat er allerlei groepen gecombineerd zouden moeten worden (soms wel drie verschillende jaarlagen). Uit onderwijskundig oogpunt is dat niet gewenst. Hierbij moet worden opgemerkt dat sinds de start veel extra is geïnvesteerd in de school om de negatieve trend te keren. Investerings in de vorm van geldmiddelen, materialen en mensen. Dit zijn middelen die anders naar de andere PO-scholen van O2G2 zouden zijn gegaan. Als bijlage 1 bij deze brief is een overzicht gevoegd waaruit de financiële ontwikkeling van de Expeditie sinds 2014 is weergegeven en als bijlage 2 is toegevoegd een overzicht van de ondernomen acties (bijlagen). De belangrijkste reden om de school te willen sluiten is dat er geen reëel toekomstperspectief is. Potentiële ouders van leerlingen nemen dat in een afweging mee bij de keuze van een school en blijken in de afgelopen jaren mede daarom niet voor de Expeditie te kiezen.

In het najaar was de wens bij directie, team en MR om duidelijkheid te krijgen over de toekomst van de Expeditie. Ook bij het College van Bestuur bestond de behoefte om helderheid te hebben over het toekomstperspectief van de Expeditie. Er is een analyse uitgevoerd waarbij gekeken is naar de consequenties van de huidige leerlingaantallen voor de komende jaren en naar mogelijke scenario's. Daarbij is geconstateerd dat er geen perspectief is op een grotere leerlingeninstroom in de komende jaren. Dit was voor alle betrokkenen een hele pijnlijke constatering. Dit maakte wel dat de behoefte bestond om zo snel mogelijk duidelijkheid te hebben voor leerlingen en ouders, de personeelsleden, directie en andere betrokkenen. Op 24 november 2015 heeft het College van Bestuur het voorgenomen besluit genomen om per augustus 2016 de Expeditie aan de Wibenaerdt te beëindigen. Wethouder Schroor is hier door de voorzitter College van Bestuur over geïnformeerd.

In de periode voor en na het voorgenomen besluit zijn gesprekken gevoerd met de MR en teamleden. Ook na het voorgenomen besluiten worden deze gesprekken gecontinueerd. Met elke ouder afzonderlijk wordt of is een gesprek gevoerd om te kijken naar welke school hun zoon of dochter toe kan. O2G2 garandeert ieder van hen een plek op een van onze scholen. In de nabijheid blijft er openbaar onderwijs aanwezig. In de directe nabijheid bevindt zich de Beijumkorf en op iets verdere afstand de Swoaistee, de Vuurtoren en het Karrepad. Voor groep 7 is de insteek om hen het onderwijs dat zij hadden zo goed als mogelijk op dezelfde wijze te laten continueren. We zijn nog met deze groep ouders in gesprek over de mogelijke invulling. Medewerkers blijven hun aanstelling bij O2G2 behouden en met hen wordt gekeken welke school hun voorkeur heeft en waar plek is. We doen ons uiterste best dit proces met alle betrokkenen zo zorgvuldig mogelijk te doorlopen.

Nu is het zo dat de statuten van O2G2 een ander proces schetsen dan het (huidige) wettelijke kader. De statuten van O2G2, gaan uit van een voortraject binnen O2G2 waarbij uiteindelijk de gemeenteraad besluit over het opheffen. Het (thans geldende) wettelijk kader (artikel 159 Wet op

openbaar onderwijs groep groningen

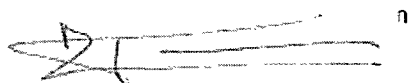
het Primair Onderwijs (WPO)) gaat uit van een besluit van O2G2 waarbij de gemeenteraad kan besluiten dat de gemeente de school in stand wil houden. O2G2 gaat uit van toepassing van artikel 159 WPO. Op dit moment kan nog niet worden aangegeven wanneer sprake is van een formeel besluit van het College van Bestuur. Dit heeft te maken met het feit dat de MR en de vakcentrales elk hun eigen rol hebben in dit besluitvormingsproces. De Raad van Toezicht heeft inmiddels haar goedkeuring verleend aan het voorgenomen besluit. Op dit moment kan nog niet worden aangegeven wanneer het traject met de MR en de vakcentrales is afgerond en het College van Bestuur een formeel besluit kan nemen. De impact van het voorgenomen besluit is zodanig dat het voor iedereen uitermate wenselijk is dat zo spoedig mogelijk duidelijkheid bestaat over de Expeditie.

In het licht van het voorgaande doen wij hierbij het verzoek aan de raad zo spoedig mogelijk aan te geven of zij voornemens is de Expeditie in stand te houden (en dus door de gemeente voort te laten zetten). Wij realiseren ons dat wij een bijzonder verzoek aan de raad doen. Echter, in het belang van de leerlingen, hun ouders en de medewerkers is het zo spoedig mogelijk duidelijkheid te hebben.

Vanzelfsprekend zal O2G2 ingaan op een eventuele uitnodiging van de raad of een raadscommissie om een en ander nader toe te lichten.

Een kopie van deze brief zonden wij aan het College van Burgemeester & Wethouders.

Met vriendelijke groet,

De heer drs. T.M. Douma
Voorzitter College van Bestuur

openbaar onderwijs groep groningen

Bijlage 1

Financieel overzicht vanaf 2014

Jaar	Leerling aantal	Begroting*	Basis-bekostiging	Extra middelen	Realisatie	Boventalligheid	Opmerkingen
2014	1-10 2013: 244 1-10 2014: 149	-/- € 28.000	976.000	111.500	-/- € 35.000	76.250	fusiemiddelen, prestatiebox, jonge leerkracht, extra IB
2015	1-10 2014: 149 1-10- 2015: 118	-/- € 184.000	652.000	90.000	-/- € 230.000	39.000	personeel ivm extra aantal groepen, inzet tweede jaar jonge leerkracht, fusie- middelen.
2016	1-10- 2015: 118 1-10- 2016: 107	-/- € 152.000	544.000	73.000	-/- € 152.000	52.000	personeel ivm extra aantal groepen, inzet tweede jaar jonge leerkracht, fusie- middelen.
2017 **	1-10- 2016: 107	€ 2.234	523.000	50.000	€ 2.234	254.000 ***	fusie- middelen

* exclusief boventalligheid

** concept prognose

*** consequentie van de reductie van de formatie conform het leerlingaantal

Op basis van bovenstaande resultaten is het Eigen Vermogen van de school per 01-01-2017 -/- € 349.000.

openbaar onderwijs groep groningen

bijlage 2

overzicht acties genomen ten behoeve van de ontwikkeling van de school

Schooljaar 2013-2014

- Ontwikkeling team: teamvorming, basiskwaliteit (training activerende didactiek, analyseren van opbrengsten, klassenbezoeken, individuele trajecten)
- Nieuwe methoden en materialen
- Nieuwe huisstijl, bijpassende website en digitale nieuwsbrief (1 a 2 wekelijks)
- Inzet extra IB in verband met de extra ondersteuningsbehoefte van leerlingen.
- April 2014 – onderzoek in opdracht van het CvB i.v.m. de grote tussentijdse uitstroom en weinig nieuwe instroom inclusief uitvoering conclusies en aanbevelingen - in afstemming met de MR
- Besluit Zwerm niet te sluiten door CvB – in afstemming met de MR

Schooljaar 2014-2015

- Uitvoering conclusies en aanbevelingen onderzoek april 2014
- Inzet School aan zet (traject van de PO Raad) in verband met een extra impuls t.b.v. de kwaliteit van het onderwijs, ook individuele begeleidingstrajecten
- Inzet van externe ondersteuning t.b.v. een beredeneerd aanbod in groep 1,2
- Inzet op de samenwerking met de voorschool en de BSO, o.a. door een aanvraag impuls vensterschool
- Inzet op PR en communicatie – aantal keer lokale media benaderd rondom interessante projecten
- Gesprekken tussen Beijumkorf en Expeditie en CvB – ontwikkelingen in leerlingenstromen – hoe de Expeditie versterken m.b.v. de Beijumkorf?